



ГЕНЕРАЛ-МАЈОР  
СЛАВОЉУБ  
ЈАНИЋИЈЕВИЋ,  
ЗАМЕНИК  
КОМАНДАНТА  
ЗДРУЖЕНЕ  
ОПЕРАТИВНЕ  
КОМАНДЕ

# Ефикасност одговора на кризе

**З**дружена оперативна команда (ЗОК) је организациона јединица Генералштаба Војске Србије чија је основна намена припрема одлука о употреби Војске Србије и командовање снагама Војске Србије и других субјеката система одбране ангажованих у операцијама одговора на кризе.

У сарадњи са организационим јединицама Министарства одбране и Војске Србије, израђује стратегијско-војне процене, директиве и документа за превентивно деловање, као и за учешће у мултинационалним операцијама. Организује непрекидно оперативно дежурство у систему одбране. Носилац је сарадње са КФОР и учествује у националним и мултинационалним вежбама. Планира и координира активности са Сектором за ванредне ситуације МУП Србије у подршци цивилним органима власти у случајевима природних непогода, техничко-технолошких несрећа и других катастрофа.

О реализацији ових задатака и активности разговарали смо са генерал-мајором Славољубом Јанићијевићем, замеником команданта Здружене оперативне команде.

**Q** Где је било тежиште ангажовања у активностима ове године?

– Наше ангажовање тежишно је било усмерено на планирање и коор-

-----  
Савремено командовање захтева пријем, пренос и обраду великог броја података, брзу визуелизацију простора и доношење одлуке пре ескалације кризе и избијања сукоба. Како би одговорили новим изазовима, потребно је да унапредимо организацију рада, способност планирања операција одговора на кризе, информатичку повезаност и приступ базама података научених лекција.  
-----

динацију употребе снага Војске Србије у пружању помоћи органима власти на спречавању и отклањању последица природних непогода, обуци снага за хитно реаговање Војске Србије и припреми и упућивању појединаца и контингента Војске Србије у мултинационалне операције под окриљем УН и ЕУ.

Пружање помоћи становништву на подручјима захваћеним најпре снежним наносима а потом поплавама, посебно у периоду трајања ванредне ситуације у Србији, било је највећи изазов. Непрекидно смо пратили стање на терену, вршили процене и анализе и координирали активности које је Војска Србије спроводила на угроженим подручјима по захтеву штабова за ванредне ситуације. Усмеравали смо извршење задатака заштите и спасавања људи и извођење радова на отклањању последица природних непогода.

Припремили смо и извели здружену, вишестепену, једнострану тактичку вежбу са бојним гађањем са Снагама за хитно реаговање Војске Србије, која представља наставак континуираног процеса здружене обуке елитних снага Војске Србије намењених за контролу и заштиту ваздушног простора, противтерористичка, противпобуњеничка и противдиверзантска дејства и извршавање задатака трагања и спасавања.

Једна од важних активности је избор, припрема и упућивање појединаца и контингента Војске Србије у мултинационалне операције у складу са одлукама надлежних државних органа, а на основу Годишњег плана употребе Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама. Припадници Војске Србије тренутно су ангажовани у 10 мултинационалних операција од којих су седам под вођством УН и три под ЕУ.



Генерал-мајор Славољуб Јањићјевић је на дужност заменика команданта Здружене оперативне команде дошао 2013. године, после дужности начелника Управе за обавештајно-извиђачке послове (Ј-2) Генералштаба. Пре тога обављао је одговорне дужности у јединицама 224. Центра за ЕИ и ПЕД, где је дужност начелника штаба команде и команданта 224. Центра обављао од 2004. до 2005. године, када прелази у Управу за обавештајно-извиђачке послове (Ј-2) на дужност заменика начелника.

Завршио је Општу средњу војну школу „Братство-јединство“ у Београду 1979. године, Војну академију, смер везе 1983, Генералштабну школу 1996. и Генералштабно усавршавање 2004. године.



Здружена оперативна команда учествовала је у припремама и реализацији и других задатака, од којих бих истакао Студијско путовање наших припадника са историјским часом „Ток Церске битке“, у оквиру програма државног обележавања стогодишњице почетка Првог светског рата.

**Q** Који је најважнији задатак до краја 2014. године?

– Од задатака до краја године издвојио бих припреме и упућивање Лаке пољске болнице нивоа 2 у мисију УН у Централноафричку Републику. Истичем да је ово прво самостално ангажовање српског контингента у мисијама УН. Оно је признање Србији за досадашњи допринос припадника њене војске у очувању мира и стабилности у свету.

**Q** Каква су искуства из међународне војне сарадње када је у питању спремношћ Војске Ср-

бије за заједнички рад са другим армијама?

– Активности међународне војне сарадње ЗОК су у функцији изградње пројектованих способности. Ради унапређења интероперабилности у процесу планирања операција, у периоду од 2011. године до 2014. године, реализовали смо са партнером из САД више активности на којим су поред наших припадника учествовали и представници других ресорних министарстава и органа државне управе Републике Србије, чиме настојимо да побољшамо процес оперативног планирања и применимо свеобухватни приступ у планирању одговора на кризу.

Здружена оперативна команда је носилац имплементације два партнерска циља у оквиру Програма Партнерство за мир која су усмерена на оспособљавање наших официра за рад у мултинационалним командама и обуку појединаца и тимова за учешће у мултинационалним операцијама. Имамо официра у Команди

здружених снага НАТО у Напуљу, а у јулу ове године завршено је једногодишње ангажовање официра за везу у Команди мултинационалне бригаде за очување мира у југоисточној Европи-SEEBRIG у Лариси, у Грчкој.

Искуства и похвале партнера о раду наших штабних официра у мултинационалним командама, признања и одликовања за рад војних посматрача и контингента Војске Србије у мултинационалним операцијама УН и ЕУ показатељ су и потврда вредности и способности припадника Војске Србије. У погледу заједничког ангажовања у мултинационалним операцијама, имамо одличну билатералну војну сарадњу са Шпанијом, Словачком, Мађарском и Италијом.

Истовремено се у Центру за мировне операције обучавају припадници других оружаних снага (Шведска, БиХ, Македонија, Црна Гора, САД, Египат, Алжир) где уз размену инструктора и стечених искустава и примењујући научене лекције подижемо ниво интероперабилности.

**Q** Колико имамо оспособљеног кадра за мултинационалне операције и шта је у нагледности ЗОК када је реч о припремама за такве активности?

– Припреме војних посматрача, штабних официра и подофицира и кључног персонала у јединицама, од тима до чете, у надлежности су ЗОК и реализују се у највећем обиму у Цен-

*Како би одговорили новим изазовима, у периоду пред нама потребно је да унапредимо организацију рада, способност планирања операција одговора на кризе, информатичку повезаност и приступ базама података научених лекција.*

тру за мировне операције. Плановима и програмима оспособљавања разрађене су процедуре, технике и поступци за сваку конкретну мисију и сходно потписаним техничким споразумима. Поједине специфичне вештине и знања стичу се у центрима из састава Команде за обуку, на ВМА и центрима у иностранству.

Кадар који реализује ове припреме је усавршаван у земљи и иностранству и поседује значајно лично искуство из мировних операција.

Када је реч о припреми јединица за учешће у мултинационалним операцијама, ЗОК учествује у изради планова обуке, реализацији појединих тема и садржаја обучавања, контроли и евалуацији њихове припремљености за мисију.

Заинтересованост припадника Министарства одбране и Војске Србије за учешће у мултинационалне операције је заиста велика. Након избора и спроведене обуке расположемо потребним и адекватно оспособљеним људством за реализацију Годишњег плана употребе Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама. Тренутно је у мисијама 236 припадника и њихов број ће се повећати наредних месеци за више од 100, тако да ће око 550 наших припадника бити упућено у мировне операције у 2014. години.

**О** Колико брзо оспособљавамо инфраструктуру за припреме јединица за мировне операције?

– Здружена оперативна команда расположе савременом инфраструктуром, литературом и оспособљеним кадром за обуку наших припадника и других снага одбране за учешће у мултинационалним операцијама. По-

*Припадници Војске Србије тренутно су ангажовани у 10 мултинационалних операција од којих су седам под вођством УН и три под ЕУ.*

менута инфраструктура развијена је у Центру за мировне операције, а капацитете за припрему поседује и Центар за обуку јединица за мултинационалне операције у бази „Југ“, посебно за реализацију садржаја завршне колективне обуке и евалуацију јединица.

Инфраструктурни развој овог центра одвија се према усвојеном плану и у оквиру утврђене динамике достизања пројектованих способности.

**О** Колико је допринос Центра за обуку јединица за мултинационалне операције у бази „Југ“ у обуци контингента Војске Србије?

– Центар за обуку јединица за мултинационалне операције, укључујући полигон и стрелиште базе „Југ“, представља јединствену цели-

*Здружена оперативна команда је носилац имплементације два партнерска циља у оквиру Програма „Партнерство за мир“ која су усмерена на оспособљавање наших официра за рад у мултинационалним командама и обуку појединаца и тимова за учешће у мултинационалним операцијама.*

ну за припрему јединица ранга вода и чете пред упућивање у мултинационалну операцију.

Непосредним учешћем у обуци инструктори центра преносе своја практична искуства и доприносе изградњи потребних способности јединица за учешће у мисији.

Након достизања пројектоване организације центра и развоја капацитета базе „Југ“, како по питању инфраструктуре тако и по питању опреме, укупан допринос центра биће још значајнији.

*Упућивање Лаке пољске болнице нивоа 2 у мисију УН у Централноафричку Републику је прво самостално ангажовање српског контингента у мисијама УН и уједно је и признање Србији за досадашњи допринос припадника њене војске у очувању мира и стабилности у свету.*

**О** Који су основни правци унапређења рада Здружене оперативне команде у наредном периоду?

– Савремено командовање захтева пријем, пренос и обраду великог броја података, брзу визуелизацију простора и доношење одлуке пре ескалације кризе и избијања сукоба. Како би одговорили новим изазовима, у периоду пред нама, потребно је да унапредимо организацију рада, способност планирања операција одговора на кризе, информатичку повезаност и приступ базама података научених лекција.

Повећање броја припадника Војске Србије у мултинационалним операцијама изискује изналажење адекватне припреме и обуке за извршавање задатака у безбедносно високо ризичним подручјима у складу са захтевима и условима мисије.

Претње проузроковане климатским променама, представљају изазов за Војску Србије као део укупних снага заштите и спасавања у нашој земљи. Предстоји нам доградња способности декларисаних снага Војске Србије за заштиту и спасавање и усаглашавање стандардних оперативних процедура за пружање подршке цивилним органима власти са Сектором за ванредне ситуације МУП Србије. ■

Раденко МУТАВЏИЋ